

Viborg, den 17. juni 2008
/DORNIE

Referat
af
mødet i Panel for Udvikling i Landdistrikter og
Fiskeriområder
10. juni 2008 kl. 16:00
i Viborg Lounge

Indholdsfortegnelse

Pkt. Tekst	Side
1 Projekt Landsbyfornyelse	1
2 Projekt Profilering af landdistrikterne	3
3 Trådløst bredbånd til landdistrikterne	5
4 Den fælles landbrugspolitik i EU - forslag fra EU-kommissionen til tilpasninger (Sundhedstjekket)	6
5 Vækstforums Handlingsplan 2009	8
6 Mødeplan LAG panel 2008	10
7 Gensidig orientering	11

1-30-76-20-07

1. Projekt Landsbyfornyelse

Resumé

Orientering om fremdriften i Projekt 3.4.2. Landsbyfornyelse i Vækstforums Handlingsplan 2007-2008.

De to modelprojekter for landsbyfornyelse er sendt i udbud til LAG'erne og kommunerne, med ansøgningsfrist 1. oktober 2008.

Rapporten om udvikling og fornyelse af landsbyerne er fremsendt til de berørte ministerier med anmodning om initiativer og midler til fremme af fornyelsen. Der er kommet svar fra Velfærdministeren på alle de berørte ministres vegne og der afholdes møde mellem Region, kommuner og Miljøministeren den 26. juni.

LAG-erne er inviteret til at komme med forslag til modtagere af Region Midtjyllands landsbypris 2008.

Administrationen indstiller

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Det samlede projekt om Landsbyfornyelse er en del af den tværgående indsats for udvikling i landdistrikterne i Vækstforums handlingsplan og er direkte sammenhængende med den regionale udviklingsplan.

Projektet indeholder beskrivelse af rammevilkår og forslag til initiativer, inkl. arbejde for en landsbyfornyelsesfond, gennemførelse af 2 modelprojekter for landsbyfornyelse i samarbejde med kommuner og LAG-er og en landsbypris.

En projektgruppe bestående af tre repræsentanter fra kommunerne, fire repræsentanter fra de Lokale Aktions Grupper (LAG-er), og repræsentanter fra Region Midtjylland har udarbejdet rapporten om udvikling og fornyelse af landsbyerne og udbudsmaterialet for modelprojekterne.

Modelprojekter

De to konkrete modelprojekter for udvikling og fornyelse af landsbyer med udgangspunkt i hhv. småerhverv og kulturmiljø, der gennemføres i samarbejde mellem kommunerne, LAG'erne og de lokale, er sendt i udbud, med ansøgningsfrist d. 1. oktober 2008. Hvert af projekterne har et budget på 4 mio. kr., heraf 1 mio.kr fra Region Midtjylland.

Det samlede projekt Landsbyfornyelse har et budget på 8.5. mio. kr., der finansieres med 2.5 mio. kr. fra Region Midtjylland, 2 mio. kr. fra kommunerne og 4. mio. kr. fra EU/stat via LAG-erne.

Redegørelse og anmodning til ministerier

Redegørelsen om "Udvikling og fornyelse af landsbyerne - rammevilkår og forslag til initiativer" er fremsendt til fem ministerier med anmodningen om, at der skal afsættes betydeligt flere midler til fornyelse i landsbyerne og på landet, at der oprettes en særlig landsbyfornyelsesfond, at kommunerne får bedre mulighed for erhvervelse af fast ejendom med henblik på sanering og fornyelse m.v.

Velfærdsministeren har ved brev af 14. maj 2008 besvaret henvendelsen på alle ministres vegne (brevet er vedlagt dagsordenen og tidligere udsendt til medlemmerne af Panelet m.fl.).

Der er møde torsdag den 26. juni 2008 mellem miljøminister Troels Lund Poulsen, regionsrådsformand Bent Hansen og en repræsentant for kommunerne.

Landsbypris

LAG-erne er anmodet om at komme med hver et forslag til modtager af landsbyprisen inden den 1. oktober 2008. Der er afsat 150.000 kr. til prisen for hvert af årene 2008 og 2009. Hovedkriterierne er, at der er tale om en landsby eller en gruppe af landsbyer der højst har 3000 indbyggere, et stærkt samarbejde mellem borgere, foreningsliv og kommune, samt at der præsteres en sammenhængende indsats som kan resultere i markante resultater for udvikling af bosætning og erhverv.

- ./. Velfærdsministeriets svar på henvendelse omkring initiativer og midler til fremme af sanering og fornyelse i landsbyer og på landet.

1-30-76-21-07

2. Projekt Profilering af landdistrikterne

Resumé

Orientering om fremdriften i Projekt 3.4.3. Profilering af landdistrikterne i Vækstforums handlingsplan 2007-2008.

De 2 modelprojekter for profilering sendes i udbud den 1. august 2008 med ansøgningsfrist den 1. december 2008.

Der arbejdes med konkretisering af udmøntningen af PR-indsatsen.

Administrationen indstiller,
----

at redegørelsen for projektet tages til orientering.

Beslutning

Taget til orientering.

Sagsfremstilling

Det samlede projekt "Profilering i landdistrikter" er en del af den tværgående indsats for udvikling i landdistrikterne i Vækstforums handlingsplan og er direkte sammenhængende med den regionale udviklingsplan.

Projektet indeholder 2 modelprojekter: "Profilering af landdistrikter gennem kultur-erhvervssamarbejde" og "Profilering af små fødevarerproducenter i landdistrikter." Projektet indeholder endvidere en PR-funktion, som skal fortælle de gode historier fra landdistrikterne.

Det samlede projekt "Profilering i landdistrikter" har et budget på 8,5 mio.kr, der finansieres med 2,5 mio.kr. fra Region Midtjylland, 2 mio. kr. fra kommuner og 4 mio. kr. fra EU/Stat via de Lokale Aktions Grupper.

En projektgruppe bestående af tre repræsentanter fra kommunerne, fire repræsentanter fra de Lokale Aktions Grupper og repræsentanter fra Region Midtjylland udarbejder udbudsmaterialet for modelprojekterne og konkretiserer udmøntningen af PR-indsatsen.

Modelprojekter

Modelprojektet om kultur-erhvervssamarbejde skal være et samarbejdsprojekt mellem en eller flere LAG'er, en eller flere lokale virksomheder og en eller flere lokale kulturinstitutioner eller kunstnere. Projektet skal bygge på lokale kulturelle styrkepositioner og potentialer og profilere lokalt producerede varer og oplevelsesprodukter. Projektet skal dokumentere en produktudvikling.

Modelprojektet vedr. små fødevareproducenter skal være et samarbejde mellem LAG'er og forskellige aktører på tværs i Region Midtjylland. Projektet skal bygge på lokale, eksisterende og potentielle styrkepositioner og på eksisterende netværk og aktiviteter. Projektet skal dokumentere en udvikling af profileringen af lokale fødevareproducenter, -produkter og fødevareoplevelser.

De 2 modelprojekter har hvert et budget på 4 mio. kr., heraf 1 mio. kr. fra Region Midtjylland.

De 2 modelprojekter sendes i udbud den 1. august 2008. I forbindelse med modelprojektet for små fødevareproducenter afholdes medio august et partnersøgningsarrangement med deltagelse af små fødevarenetværk, personer med indsigt i markedsføring på området, LAG'er, kommuner, m.fl.

Fristen for kommuner og LAG-er til at indsende ansøgninger om modelprojekter er 1. december 2008.

PR-funktion

Arbejdsgruppen har defineret en række overordnede mål med funktionen. En række udvalgte journalister og pressemedarbejdere inviteres til at give deres bud på hvordan målene indfries, hvilke medier der skal involveres, mv.

1-33-76-23-43-08

3. Trådløst bredbånd til landdistrikterne

Resumé

Region Midtjylland på vej til at blive den første region i Danmark med adgang til internettet via trådløst bredbånd for alle interesserede, både på land og i by.

Administrationen indstiller,
----

at redegørelsen tages til orientering.

Beslutning

Redegørelsen taget til orientering. Materialet, der er udsendt i forbindelse med informationsmøderne i Herning og Viborg kommuner, sendes til alle kommuner i Region Midtjylland til orientering.

Sagsfremstilling

Et nyt samarbejde mellem Dansk Landbrugsrådgivning, Region Midtjylland og telekommunikationsvirksomheden SkyLine betyder, at der er hurtigt, trådløst bredbånd på vej til beboerne på landet i Herning og Viborg kommuner. I disse områder er der typisk ikke mulighed for andre løsninger med bredbånd.

Et fuldt udbygget bredbåndsnet er en af de vigtigste betingelser for at sikre levende landdistrikter, erhvervsmæssigt, kulturelt og på mange andre vigtige felter. En moderne digital infrastruktur giver bedre muligheder for at skabe trivsel, vækst og øget beskæftigelse og dermed bedre rammer for alle borgeres hverdag – også på landet.

Region Midtjylland har for at imødekomme befolkningens behov i landdistrikterne for at få bredbånd taget initiativ til et samarbejde med SkyLine i Randers og Landscentret i Skejby. Skyline i Randers har efter erhvervelsen af den såkaldte Wimax-licens forpligtet sig til at dække Danmark med bredbånd senest i 2010.

Samarbejdet har ført til, at SkyLine fremskynder den planlagte udrulning af det trådløse 5 Mbit bredbånd i landdistrikterne i Herning og Viborg kommuner.

Det starter helt konkret i Simmelkær-området i Herning Kommune, samt i Skelhøj/Frederiks-området i Viborg Kommune.

I disse områder kan alle interesserede få leveret trådløst bredbånd med høj hastighed i løbet af få måneder, og umiddelbart efter følger resten af Region Midtjylland. Regionen bliver dermed den første i Danmark med adgang til internettet via trådløst bredbånd for alle interesserede, både på land og i by.

Der er afholdt to informationsmøder, et i det nordlige af Herning kommune og et i det sydlige af Viborg kommune. Møderne har været annonceret i pressen og på samarbejdspartneres hjemmesider.

1-33-76-136-07

4. Den fælles landbrugspolitik i EU - forslag fra EU-kommissionen til tilpasninger (Sundhedstjekket)

Resumé

EU-Kommissionen har offentliggjort de konkrete forslag til tilpasninger af den fælles landbrugspolitik i EU - det såkaldte sundhedstjek. Forslaget indeholder bl.a. forøgelse fra 5 % til 13 % af overflytningen af midler fra landbrugsstøtte til landdistriktsstøtte.

Administrationen indstiller,

At redegørelsen tages til orientering.

Beslutning

Redegørelsen blev taget til orientering. Administrationen udarbejder forslag til en udtalelse, der bakker op om Danske Regioners tilkendegivelse om, at der bør afsættes betydelig flere midler til akse 3, job og levevilkår.

Sagsfremstilling

EU's danske landbrugskommissær, Mariann Fischer Boel, har den 20. maj 2008 præsenteret EU-kommissionens endelige forslag til tilpasninger af den fælles landbrugspolitik - det såkaldte sundhedstjek, der blev besluttet i forbindelse med de større ændringer i landbrugspolitikken forud for programperioden 2007-2013.

Tilpasningerne indeholder bl.a.:

- Begyndende udfasning af mælkekvoterne.
- Stop for støtte til dyrkning af energiafgrøder.
- Afskaffelse af brakordninger.
- Flere midler flyttes fra landbrugsstøtte til landdistriktsstøtte. Flytningen øges med 8 % (fra 5 % til 13 % af landbrugsstøtten), der fordeles med en gradvis forøgelse på 2 % årligt for hvert af de fire år 2010-2013.
- EU landene får desuden mulighed for at anvende 10 % af den samlede landbrugsstøtte til andre formål.
- Forenkling af støtteordningerne.

Set i forhold til udvikling i landdistrikterne er det særligt flytningen af yderligere 8 % fra landbrugsstøtte til landdistriktsstøtte, der er interessant.

En overflytning på 1 % svarer for Danmarks vedkommende til ca. 50 mio. kr. årligt i EU-midler. 8 % svarer således til en forøgelse af EU-midlerne til landdistriktsprogrammet på ca 400 mio. kr. årligt, hvilket næsten er en fordobling.

De nuværende støttemidler i landdistriktsprogrammet er i gennemsnit for årene 2007-2013 ca. 1 mia. kr. årligt fordelt med ca. 500 mio. kr. fra EU og ca. 500 mio. kr. fra den danske stat. En forøgelse med 400 mio. kr. i EU-midler og tilsvarende statsmidler vil således svare til, at støttemidlerne vil være vokset til ialt ca. 1,8 mia. kr. årligt i 2013.

Efter fastlæggelsen af EU-midlerne og statsmidlerne i landdistriktsprogrammet kommer den nationale fastlæggelse af fordelingen af midlerne på akserne (indsatsområderne) i programmet. For 2007 og 2008 er fordelingen på akserne følgende:

- 25 % til Akse 1 Udvikling i jordbrugs- og fødevarersektorerne.
- 55 % til Akse 2 Natur og miljø.
- 20 % til Akse 3 Job og levevilkår (der hovedsagelig prioriteres til projekter af de lokale aktionsgrupper, LAG-erne).

Regeringsgrundlaget af november 2007 for VK Regeringen III indeholder følgende om landdistriktsudvikling og fordeling af midlerne i landdistriktsprogrammet:

"Regeringen vil fremlægge forslag til en udmøntning af landdistriktsprogrammet for perioden 2009-2013. Regeringen ønsker som pejlemærke at afsætte 75 % af midlerne til natur og miljøindsatser og 25 % af midlerne til erhvervsrettede og øvrige aktiviteter i landdistrikterne."

Danske Regioner finder, at indsatsen for job og levevilkår skal have betydelig højere prioritet. Det er derfor et centralt punkt i forhandlingerne med Fødevarerministeriet om udmøntningen af landdistriktsprogrammet for 2009-2013.

1-33-76-136-07

5. Vækstforums Handlingsplan 2009

Resumé

Vækstforums nuværende Handlingsplan dækker 2007 og 2008. Arbejdet med Handlingsplan 2009 er påbegyndt i administrationen med skitsering af indsatsområder og projekter. Der redegøres for de foreløbige overvejelser om projekter på landdistriktsområdet i Handlingsplan 2009.

Administrationen indstiller,
----

at de forslag og ideer til projekter på landdistriktsområdet i Vækstforums Handlingsplan 2009, der arbejdes med i administrationen, drøftes.

Beslutning

Blev drøftet og taget til orientering.

Sagsfremstilling

Efter Handlingsplanen for 2007 og 2008 er der igangsat følgende 3 projekter under det tværgående initiativ: Balance 3.4 Landdistriktsudvikling:

Projekt 3.4.1 Samarbejdet i LAG-erne.

Projekt 3.4.2 Landsbyfornyelse.

Projekt 3.4.3 Profilerings af landdistrikterne.

Landdistriktsprogrammet løber til 2013 og projektet om samarbejdet i LAG-erne påregnes at fortsætte til programmets udløb.

Projekterne om landsbyfornyelse og profilering er godt i gang og gennemførelsen af modelprojekter m.v. vil vare til 2010-2011. Projekterne har vist sig at være interessante og aktuelle. Det overvejes derfor, at videreudvikle og supplere denne indsats. F.eks. med modelprojekter m.v. for en sammenhængende udvikling af landsbyer eller grupper af landsbyer - udvikle fremtidens landsby.

Indsatsen for udvikling i landdistrikterne har bl.a. været drøftet på den landsdækkende konference om udvikling i landdistrikterne på Gl. Estrup den 3. marts 2008, arrangeret af Region Midtjylland. Indsatsen har også været drøftet med kommuner, LAG-er, forsknings- og udviklingsaktører m.fl. Drøftelserne med aktørerne, mediernes afdækning af problemer i landdistrikterne, erfaringer fra den hidtidige indsats, redegørelser om udviklingen m.v. indgår i arbejdet med konkretisering af indsatsen for udvikling i landdistrikterne i Handlingsplan 2009.

Indsatsen for udvikling i landdistrikterne i Handlingsplan 2009 er i forlængelse af Handlingsplanen for 2007 og 2008 en sammenhængende indsats for bosætning og erhvervsudvikling, der gennemføres i samarbejde med kommunerne, LAG-erne og andre aktører. For at styrke indsatsen for yderområderne og en balanceret udvikling i regionen er der særlig opmærksomhed på de seks kommuner, der er defineret som yderkommuner i landdistriktsprogrammet - Lemvig, Ringkøbing-Skjern, Norddjurs, Samsø, Skive og Struer.

Indsatsen for udvikling af landsbyer eller grupper af landsbyer kunne f.eks. omfatte modelprojekter for:

- Sammenhængende udvikling af offentlig og privat service - som f.eks. børnepasning, skoler, ældrepleje, sundhedscentre, kollektiv trafik, dagligvareforsyning, kultur og fritid, idræt, motion, energiforsyning etc.
- Sammenhæng med erhvervsudviklingen i området og med de projekter og initiativer, der specielt er rettet mod erhvervsudvikling i landdistrikter.
- Sanering og fornyelse i landsbyen og oplandet.
- Markedsføring af området som attraktivt for bosætning og erhverv m.v.
- Et projekt for udvikling af energilandsbyer, der finansieres under megasatsningen energi og miljø.

En særlig indsats for erhvervsudvikling i landdistrikterne kunne f.eks. omfatte:

- Et projekt for virksomhedsudvikling i landdistrikter. Med rådgivningstilbud til små og mellemstore virksomheder i landdistrikterne og kollektive tilbud til etablering af udviklingsnetværk mellem virksomheder og med vidensinstitutioner, klynger, værdikædesamarbejde m.v.
- Et projekt for udvikling af erhvervsstyrkepositioner i yderkommunerne. Det kan f.eks. være udvikling af styrkepositioner som, jern og metal, træ, elektronik, håndværk og service, kunst og kunsthåndværk etc.
- Et projekt for udvikling af turismeerhvervene og fødevareerhvervene. Herunder udvikling af kombinationer af naturoplevelser - inklusiv oplevelse af de nye nationalparker - med fødevareoplevelser, kulturoplevelser, oplevelsessteder for børnefamilier etc. Dette projekt finansieres under megasatsningen fødevarer.

Den samlede budgetramme for midler fra Region Midtjylland til landdistriktsprojekter i Vækstforums Handlingsplan 2009 påregnes at svare til rammen for 2007 og 2008 på ca. 5,5 mio. kr. årligt.

På mødet vil administrationen gennemgå de forslag og ideer til projekter på landdistriktsområdet, der arbejdes med i administrationen.

1-33-76-136-07

6. Mødeplan LAG panel 2008

Resumé

Møder i LAG panelet for resten af 2008

Administrationen indstiller,
----

at der, som tidligere besluttet, holdes møde tirsdag den 4. november 2008, kl. 10:00.

at det, som besluttet på panelets møde den 26. februar 2008, drøftes om der er behov for 2 møder i efteråret 2008.

Beslutning

Administrationen udsender forslag til tidspunktet for næste møde.

Sagsfremstilling

Mødet den 4. november 2008 blev besluttet på panelets møde den 26. februar 2008 og er koordineret i den samlede mødeplanlægning for Regionrådet, udvalg, paneler etc.

På mødet den 26. februar 2008 blev det besluttet, at det på mødet den 10. juni 2008 skulle drøftes om der er behov for 2 møder i efteråret 2008.

1-33-76-136-07

7. Gensidig orientering

Resumé

I sagsfremstillingen har administrationen givet en kort beskrivelse af emner til orientering.

Administrationen indstiller,

Gensidig orientering.

Beslutning

Gensidig orientering.

Sagsfremstilling

Næste møde med LAG formænd og koordinatører

Administrationen holder næste møde med LAG-formænd og koordinatører tirsdag den 17. juni 2008. Emnerne på mødet er de aktuelle udfordringer i LAG-erne med udvikling og prioritering af projekter, drøftelse af etablering af sundhedshuse efter indlæg fra Region Midtjylland, Primær Sundhed, om udviklingen i strukturen i almen lægepraksis, status for projekterne om landsbyfornyelse og profilering m.v.

EU's Mål 3 program, Kattegat-Skagerak programmet (KASK programmet)

I relation til landdistriktsudvikling samarbejdes med erhvervskontorer, kommuner m.fl. i Region Midtjylland og partnere i Norge og Sverige om udvikling af samarbejdsprojekter indenfor følgende områder:

Udvikling af bosætning og erhverv i landdistrikter, herunder udvikling af turisme, fødevarerhverv, madoplevelser og kultur.

Udvikling af erhverv m.v. med udgangspunkt i nationalparker. Udnyttelse af nationalparker til styrkelse af udvikling af turisme, oplevelsesøkonomi og relaterede erhverv, styrkelse af bosætning m.v.